

BOKANMELDELSE

Moen, Kristian, 1967: Kongsberg Sølvverk 1623-1957. Utgitt på Universitetsforlaget av Sølvverksmuséets Venner. Innbundet, 512 sider, 3. opplag 1978, selges i Bergverksmuséet, Kongsberg. Pris kr 110,-.

Allerede innholdsfortegnelsen, som er på 6 sider, antyder at dette er et omfattende verk som spenner over et langt og viktig avsnitt i vår bergverkhistorie. Den rikholdige kildeangivelsen og bibliografien vitner også om den overveldende stoffmengden som danner grunnlaget for dette verket.

Kongsberg Sølvverks historie er en bok for menigmann. Det er lagt vekt på en enkel og klar fremstilling og sitater fra gamle skrifter som finnes i boka er gjengitt i moderne språkform. Bergtekniske faguttrykk er behørlig forklart og er med på å gi en fascinerende innføring i gruvearbeidernes daglige liv og det gruvesamfunnet de levde i. Det har naturligvis ikke vært mulig å gå nærmere inn på de enkelte gruvers historie eller alle karakteristiske personligheter, til det er der altfor mange, men boken er rikt krydret med detaljer om de enkelte gruver og deres betydning samt en rekke personligheter og episoder.

Boken innleder med et kapittel om bergverksdrift i Norge før 1623, året for "Sølvfunnet" i Sandsvør, som var innledningen til Sølvverkets grunnleggelse. Så følger nesten 500 sider med vår mest markerte og viktigste gruvehistorie, rikelig krydret med anekdoter og fortellinger fra gruvelivet og gruvesamfunnet på Kongsberg gjennom nesten 335 år frem til nedleggelsen i 1957. Dette er virkelig fascinerende lesning, og boken anbefales på det varmeste for de som stikker innom Bergverksmuséet i Kongsberg hvor den er til salgs.

Den siste delen av boken er et tillegg som kom i forbindelse med 3. opplag, 1978. Det er en meget interessant bergteknisk-geologisk oversikt av M. Mortenson, professor i oppredning ved NTH. Den gir en komprimert oversikt over utviklingen innen gruve driften, med fyrsetting og svartkrutt, vannkraft og damanlegg, metallurgi og geologi som noen av hovedingrediensene.

I tillegg til boken kan man for fem kroner også få kjøpt "Kopi af C.L. Boecks Kart fra 1794" over "Kongsberg Sølvverks Grubefelt, Damme og Vandledning mellem Kobberbergselv og Jondalselv".

Dagfinn M. Pedersen